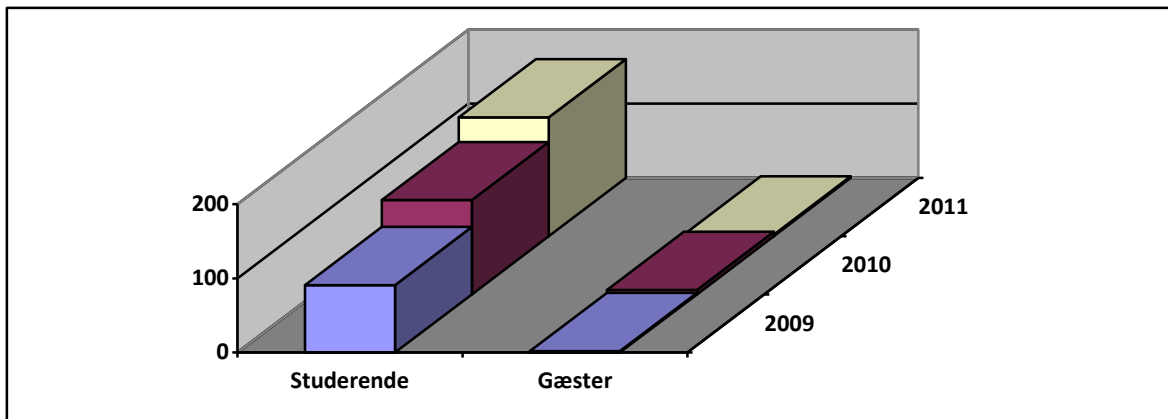

Studielederrapport for VIRKSOMHEDSLEDELSE 2011

FAGETS STATUS

Der er betydelig interesse for faget virksomhedsledelse fra de studerendes side, og søgningen til januaroptaget 2012 er meget stort. Både danske og internationale studerende har tilsyneladende set denne uddannelse som en relevant mulighed, for vi oplever en markant fremgang i antallet af ansøgninger fra både RUC's egne studerende og fra bachelorer fra andre universiteter og colleges.

Da denne kandidatuddannelse tiltrækker sig opmærksomhed udefra, arbejder studieledelsen med at udvikle den, således at studerende udefra tilbydes en metodisk og videnskabelige skoling på et særligt indslusningsforløb. Dette indslusningsforløb gør det også muligt for de studerende udefra at opnå de færdigheder i projektarbejde, som RUC's egne studerende har opnået på basisuddannelserne. Et egentligt indslusningsforløb er især blevet nødvendigt, fordi det større optag udefra gør det vanskeligere at assimilere studerende på anden måde. En alternativ fremgangsmåde vil blive diskuteret i forhold til optag i 2013.

Figur 1 Studentergrundlag 2009-11

Det rensede fra faldstal for perioden 31/1 2008 til 31/8 2010 var 10, mens yderligere 7 havde foretaget studieskift uden at bestå kurser fra VL, og 11 var registrerede som frafaldne, men aldrig indskrevne ved uddannelsen. I 2009 kunne årsagen formentlig findes i, at studiet var nyt og fik en kompliceret start. Vi mener på baggrund af vore erfaringer de seneste år, at den vigtigste grund til frafald er, at relativt mange studerende kommer udefra, både danske og internationale. De skal lære den metodiske side af projektarbejdet at kende for at kunne fungere godt i uddannelsen, og desuden at mange af de internationale studerende har svært ved at praktisere samfundsvidenskabelig metode.

Vi har oprettet et tilpasset indslusningsforløb for professionsbachelorer fra februar 2012. Desuden har vi udviklet metodeundervisningen og gennemført forbedring af projektvejledningen for især de udenlandske studerende.

VIRKLED	Studietid	Optag	Afsluttet	Afbrudte	Aktive
2006/2007	Normeret tid		1		
2006/2007	Normeret tid +1 år		9		
2006/2007	Normeret tid +2 år		6		
2006/2007	Total	26	16	8	2
2007/2008	Normeret tid		1		
2007/2008	Normeret tid +1 år		15		
2007/2008	Total	23	16	5	2
2008/2009	Normeret tid		4		
2008/2009	Normeret tid +1 år		9		
2008/2009	Total	57	13	14	30
2009/2010	Normeret tid		1		
2009/2010	Total	56	1	10	45

Figur 2: Frafald

EVALUERING

Vi gennemførte elektronisk evaluering af alle kurser og temaseminarer i foråret 2011. For en række kursusevalueringer var der problem med svarprocenten, som har udelukket en pålidelig anvendelse. Det gælder i særdeleshed for alle internationale kurser. I efteråret har vi derfor gennemført en kursustilpasset elektronisk evaluering på sidste kursusdag, og det har givet en væsentlig højere svarprocent. Dette er suppleret med vejledernes sammenfatning af de studerendes kommentarer til kursusforløbet, som diskuteres undervejs i forløbet og sidste kursusgang ved den kvantitative besvarelse.

Studieledelsen har desuden bedt de kursusansvarlige beskrive, hvordan de har søgt at fastholde og udvikle kvaliteten i deres kurser og seminarer. På baggrund af evalueringerne, de kursusansvarliges rapporter og samtaler med studielederen, justeres kurser og seminarer før næste semester.

Den 8.-12. december 2011 modtog alle studerende desuden et elektronisk spørgeskema, hvor de blev bedt om at komme med generelle kommentarer vedrørende semesterforløb og modulforståelse samt vurdering af projektarbejde og vejledning. I januar vurderes skemaer og gennemførelse, med henblik på justering, udvikling og standardisering.

Vi gentager denne evaluerings struktur i foråret 2012, idet kursernes undervisere gentager eller udvikler deres skemaer, og de enkelte kursers kvalitetsudviklingsbeskrivelser fremlægges og diskuteres på et undervisermøde hvert semester. Evalueringsstrukturen fastholdes, frem til oktober 2012, hvorefter den vurderes med henblik på reproduktion og udvikling i den kommende studielederrapport.

DE STUDERENDES EVALUERINGER

Teori-kurserne evalueres generelt positivt, og der gennemføres løbende forbedringer af dem.

VL1 teorikurset er udvidet lidt, med flere tillægsanalyser og cases, herunder videomateriale til analyse. VL2 teorikurset har hele tiden fået god modtagelse, og samspillet med redskabskurset udvikledes i forårssemestret og vurderes positivt.

VL3 teori-kurset har haft gode vurderinger, og de er stadig meget positive.

Vi har derimod problemer med at integrere redskabskurserne på VL1 og VL3, selvom de vurderes bedre end sidste år. Vi planlægger derfor en ændring i studiestrukturen for de danske studerende, således at indholdet af de to kurser placeres på tidspunkter, hvor de opleves som mere relevante, og at de integreres bedre med kursusstoffet på teorikursus og temaseminar.

De internationale studerende gav i foråret temaseminarerne i CSR og Business Ethics en ringere vurdering end de fik, sidste gang de blev gennemført. Imidlertid var forårssemesterets evalueringer blandt de internationale studerende præget af lav svarprocent, og det var derfor vanskeligt at bruge dem som udtryk for en generel holdning. Som ovenfor nævnt er svarprocenten gjort til et hovedtema i efterårssemestret, således at antal besvarelser stiger. Desuden er der udformet nye evalueringsskemaer, som i højere grad afspejler undervisningen på holdene og undervisernes behov for feedback.

TILBAGEMELDINGER UDEFRA

Der er to aftagerpaneler indenfor instituttets rammer. Dels et generelt for alle instituttets aftagere, der således dækker alle fire hovedområder på universitetet. Desuden har vi haft en række møder med aftagerpanel for Virksomhedsorienterede studier på Roskilde Universitet, og det har været meget berigende for vores fortsatte bestræbelse på at uddanne kandidater, som lever op til virksomhedernes behov på længere sigt. Vi har fremlagt og diskuteret studierne, som de er, samt vores planer for fremtiden. Møderne har været præget af en god og positiv dialog, og vi har følt stor opbakning til vores uddannelser fra aftagerne. Vi har desuden deltaget i møder med aftagere

Blandet de emner, som har været diskuteret er bachelorreformen, PhD-rekrutteringssituationen samt det fremtidige fag, Social Entrepreneurship & Management, som vi vil udbyde i samarbejde med PAES. Desuden har vi talt om vores ideer til justeringer af studieordninger – for eksempel at vi nu forlanger, at de studerende skriver en personlig studieforløbsbeskrivelse, der vedlægges specialet, og som omfatter deres gennemførelse af projektarbejdet.

Herudover har der været debat om praktikordningens betingelser. Vi har formuleret en praktikordning i VL-studieordningen i 2010, og den gør det muligt for de studerende at tilbringe godt 2 måneder i en virksomhed i forbindelse med deres projektarbejde på 2 eller 3 modul, men betingelserne er forringede væsentligt i forhold til tidligere, hvor praktiksemestret udgjorde en reel udvidelse af uddannelsen.

Aftagerpanelerne var meget interesseret i perspektiverne for en fremtidig fire semesters kandidatuddannelse indenfor virksomhedsstudier. De håber især på, at de studerende bliver i stand til at forholde sig direkte til ledelsespraksis og til de heterogene processer, som ledelsen indgår i.

Desuden har vi diskuteret og vurderet den nye samarbejdsuddannelse, Social Entrepreneurship and management, som blev meget stærkt stimuleret af vore aftagerpaneler (navnlig det erhvervsøkonomiske, men også af det institutdækkende), men som sidenhen desværre er afslået i ACE, på grund af manglende kollektivt politik- og evalueringssystem på RUC. Vi håber dog stadig, at vor indsigelse mod vurderingen skaber grundlag for en positive akkreditering. Fra vort studieområdes side, så vi den nye internationale uddannelses perspektiv sådan, at den kunne overtage det store pres vi registrer i forhold til international

søgning; og vi gjorde det ved at gennemføre vor VL-studieordning ind i den nye uddannelse, der så i høj grad skulle bæres af kolleger fra PAES, og på baggrund af de kurser og tilbud vi alligevel udbyder (siden 2008)..

Vi har i foråret i forbindelse med kombinationer medkommunikation og PR afholdt et konferenceseminar, hvor studerende fra virksomhedsledelse også deltog, og hvor repræsentanterne for virksomhederne, fx Novo og Lundbeck holdt foredrag om deres virksomheder, og hvor alumner præsenterede deres arbejde. Hertil kom oplæg ved de studerende omkring forskellige praksisrettede aspekter af virksomhedsledelse. Vi arbejder fortsat med at udvikle den værdifulde dialog med aftagerne.

Der er udvidet kontakt med det erhvervsøkonomiske censorkorps, som har etableret sig med sekretariat ved ABS. Der blev første gang afholdt møde med den nye sekretær for censorkorpset i foråret 2010. Det var målet med to efterfølgende møder med censorformandskabet, at censorerne i censorkorpset skulle have indsigt i opbygning af de kandidatuddannelser og bacheloruddannelser, som de censurerer.

Virksomhedsledelse på RUC lægger større vægt på samfundsvidenskabelig metode end for eksempel HA. Desuden er virksomhedsledelse en cand. soc. uddannelse indenfor erhvervsøkonomi, og ikke en cand.merc. præget uddannelse. Der er betydelig forskel på, hvor de akademiske fordringer ligger i de to profiler, og det er vigtigt for os at formidle til alle censorerne. Derfor har vi også sørget for, at censorerne kan modtage kopi af den dansksprogede metode- og videnskabsliteratur, der anvendes på basis og i bachelormodulerne. Desuden har vi søgt at skabe oversigt over regelstof, som er af betydning for at forstå uddannelsesopbygningen og vore progressionsbeskrivelser

Denne uddannelse bygger på, at de studerende i næsten hvert projekt gennemfører konkrete virksomhedsnære ledelsesanalyser, og derfor skaber den løbende nye gode virksomhedsrelationer. Diskussioner om konkrete ledelsesprocesser og de dilemmaer, som såvel store virksomheder i forandring som service og vidensbaserede virksomheder oplever, er elementer i undervisningen. Det samme gælder begrebet som tillidsbaseret ledelse, og ledelsens sociale involvering. Det er alt sammen emner, som interesserer ledere, og derfor har de studerende haft relativt let ved at placere deres projekter i et relevant ledelsesmiljø.

Studielederen har udsendt et brev til alle kandidater fra virksomhedsledelse med spørgsmål om, hvor relevant de har oplevet uddannelsen i forbindelse med at komme ind på – eller deltage i arbejdsmarkedet for ledere. Svarene er ikke analyseret endnu, men vil ligge til grund for kommende tilrettelæggelse af aktiviteter.

FORSKNINGSBASERING AF UDDANNELSEN

Virksomhedsstudier er en forskningsbaseret uddannelse, idet alle ECTS-givende kurser organiseres af en forsker(fastansatte VIP), som er ansvarlig for kurset eller temaseminaret. Og forskningsbaseringen på RUC skal desuden bidrage til at vise akademisk praksis indenfor de områder som de studerende arbejder med i deres projekter, så vi tilstræber en faglig alsidighed der kan formidle de forskellige normer i forskellige erhvervsøkonomiske fagkulturer.

Forskningsengagementet har været stort på vort område, og vi har de seneste år indtjent en stor del af de eksterne forskningsmidler, der kommer til instituttet. Udviklingen skyldes, at mange af de fastansatte forskere har deltaget aktivt i den strategiske forskning på området. Fordi instituttet har anlagt en norm om, at ingen forsker/underviser må få registreret mere end 500 undervisningstimer som merarbejde i alt, begrænses de mest belastede forskere i at deltage i uddannelsesaktiviteter, og det lægger naturligvis et pres i retning af større anvendelse af eksterne undervisere.

Der er ansat to adjunkter i perioden, og samtidigt er tre lektorer gået i seniorordning eller specielle aftaler på grund af sygdom. Der er opslået et antal stillinger indenfor regnskab og finansiering, og vi regner desuden med at få besat en i entreprenørskab. Desuden har vi fået syv PhD-studerende, hvoraf de fire har

direkte relation til ledelse og finansiering, mens de øvrige arbejder indenfor forskningsfelter, der vil kunne blive vigtige aktiviteter fremover. Forudsat de opslåede stillinger besættes fuldt ud, vil vi fremover have behov for forskningsaktivitet på områder som HR, virksomhedsrelationer i problemorienteret perspektiv, public relations og ledelse set i processuelt (cand. soc.) perspektiv, samt muligvis i marketing. Nogle af disse stillinger kan om tre år besættes med interne ansøgere, der har gennemgået et PhD forløb på RUC. Det vil være en fordel ud fra et uddannelsesmæssigt synspunkt, at nogle fastansatte forskere fra start har et godt kendskab til RUC's særlige uddannelsesopbygning.

Flere D-vip har produceret vigtige publikationer de seneste år. Som eksempler kan nævnes publikationer i arbejdsret, international forretningsjura, ledelseskommunikation (Chr.Lacour), oplevelsesøkonomi (Kenneth Hansen), public relations (Susanne Holmstrøm), kommunikationsledelse (Morten Sloth), ledelse (Margit Nejsing), regnskabsvæsen og entreprenørskab (Jørn Ravn Elkjær), arbejdsliv og arbejdsmiljø (Jonny Dyreborg). I undervisningssammenhæng samarbejder D-VIP med forskerne på området, hvilket sikrer den generelle forskningsinddækning. Alle kurser er relateret til en intern forsker, også selvom det enkelte kursus gennemføres af en forskningskompetent D-underviser. Så vidt muligt er forskeren også medlem af studienævnet. På den måde sikrer vi interaktionen imellem studieadministration, forskere og undervisere. Målbeskrivelser af kurser og seminarer er udviklet det seneste år, så forskningsbaseringen bliver mere direkte sikret i disse og studieledelsen arrangerer pædagogiske seminarer med deltagelse af både fastansatte og D-VIP.

I virksomhedsledelse skabes sammenhæng igennem en unik håndtering af temaseminarerne på de første tre moduler. Her lærer de studerende sig at læse komplekst stof af stor betydning for deres analysefærdigheder. Temaseminarerne gennemføres som tætte arbejdsforløb, hvor et analysefelt introduceres (organisering/meningsdannelse, ledelsens retfærdiggørelse af organisationens og egne aktiviteter, ledelse af komplekse situationer der ikke kan styres med kontrol). Seminarerne bæres igennem af de tre samme forskere i alle tre moduler. Det har vist sig, at denne tætte indsats har skabt en faglig homogenitet som betyder at de studerende kan forholde sig kompetent til helt nutidige analysemetoder.

STATUS FOR OPFØLGNING PÅ SIDSTE SEMESTERS HANDLINGSPLAN

Vi har udviklet både administration, evalueringspraksis og dokumentation og uddannelsesstruktur i det forløbne år. Vi har behov for justering af to redskabskurser og planlægger i den forbindelse ændring af studieordningen, så relevansen bliver mere indlysende i sammenhængen, og gennemførelsen bliver muligt på et lidt mere akademisk og forskningsbaseret niveau.

Uddannelsens indhold bliver stadig mere markant og homogen som en cand. soc. uddannelse i ledelse, hvor de traditionelle erhvervsøkonomiske elementer skal ses i et processuelt eller sociologisk lys.

Desværre lykkedes det ikke at få tilknyttet en fuldt betalt PhD til at udvikle fokus på ledelsesmæssige problemstillinger i det regionale område, idet finansieringsbetingelserne for PhD blev ændret. Vi fortsætter med at afsøge finansieringsmuligheder for en person der kan integrere en forskningsmæssig opmærksomhed på didaktik eller uddannelsesfilosofi i dette felt med den daglige konkrete debat blandt de studerende.

SAMLET VURDERING AF FAGETS AKTUELLE SITUATION

Vi erfarer en voldsomt stigende interesse for uddannelsen på ansøgersiden, som gør, at vi skal sortere eller ekspandere til et stort optag både sommer (70 relevante ansøgninger inkl. ansøgninger fra professionsbachelor og realistiske internationale studerende, og stærkt stigende fra semester til semester) og vinter (65 -70 relevante ansøgninger og stærkt stigende). Mange af ansøgerne har en traditionelt erhvervsøkonomisk baggrund, og det gælder såvel danske som internationale ansøgere.

Vi har forholdt os til stigende risiko for snyd i besvarelsene af både opgaver og projektrapporter, ved et fælles projekt på RUC, der tager problemstillingen alvorligt, og som søger troværdige løsninger, der rækker ud over de problematiske sammenligningssystemer, der fungerer på internationalt plan.

Vi har desuden skærpet sprogkravene, såvel ved vurdering af individuelle kvalifikationer, samt ved at Roskilde Universitet generelt fordrer sprogtest fra september 2012.

Vi regner med at komme til at stå godt rustede til den fremtidige integration med de kortere lange uddannelser. Vi har udviklet en væsentlig bedre integration af internationale studerende, og af danske studerende med en baggrund i professionsuddannelser samt indslusning. Jeg tror, at vi med det kommende års erfaringer vil vide, hvorledes en kandidatuddannelse på vort felt kan relatere sig til studerende udefra, dvs. studerende der ikke er opdraget med forskning, metode og videnskabsteori som det grundlæggende for egen akademisk uddannelse, men med fagkulturers teorikonstruktioner og traditionelle metodeforståelse samt arbejdspladsforventninger som normsættere for uddannelse. Men der vil være en udfordring i, som ministeriet har forberedt os på, at fra 2013 må vi ikke forlange indslusning af professionsbachelorer Vi skal derfor udvikle en forståelse for, hvorledes vi så vil forholde os til de mange ansøgninger om at komme ind på vore kandidatuddannelser.

HANDLINGSPLAN

Vi fortsætter modulstrukturen i studieopbygningen, men forenkler den på vise områder, der har været præget af tidstypiske formuleringer. Konkret gør vi modulerne mere konsistente ved at justere indholdet af "redskabskurser". Vi fastholder den intensive pleje af studerende. Studienævnet arbejder med at skabe en semesterstruktur, der vil understøtte projektarbejdet. I første række for de danske moduler.

Indenfor forskningsfeltet "sociologisk processuelt perspektiv på ledelse" taler vi om processuelle studier. 5 P'er står for problemorientering, pragmatisme, processuel analyse, pluralistisk rationalitet i organisationer samt praksisteoretisk analyse. Tre erfarne forskere bærer denne orientering og vi kan glæde os over, at mange af vores PhD-studerende også er interesseret i dette perspektiv, så vi har mulighed for i de kommende år at fastholde og udvikle et fælles fokus der egner sig til ledelsesanalyse og uddannelse. Det afspejler at vor ledelsesuddannelse er en cand. soc., og ikke en cand.merc. eller cand.scient. soc.

Vi søger flere faste undervisere tilknyttet. De skal kunne den perspektivisme der ligger i PPPPP, eller kunne tilbyde alternative metodisk relevante fremgangsmåder som fx kvantitative analyser, netværksanalyse, stakeholderanalyse, organiseringsanalyser eller indkredsning af forskningsmæssige HR-problemstillinger.

Vi har arbejdet tæt sammen med begge de to erhvervsøkonomiske forskningsgrupper: 1) Innovation og 2) Etik og ansvar + HR + tillidsbaserede. Grupperne har haft ansvar for udvikling af henholdsvis 2. og 3. Modul. Imidlertid omdannes forskningsgrupperne nu som led i en større strukturændring på instituttet, og studieledelsen vil derfor koordinere modulerne mere centralt i fremtiden. Forskerne vil imidlertid fortsat bidrage med viden til uddannelsen, som fortsat skal have et forskningsunderlag og forskningsforankring. Der dannes faggrupper bag alle større undervisningsområder, således at den forskningsmæssige inddækning sikres på længere sigt.

Vi udvikler både kurser og grundorganisering omkring projektarbejdet som kompetent akademisk forskning. Kurser og seminarer gennemføres således, at også nye studerende kan integreres i RUC's bemærkelsesværdige uddannelse, og samtidigt give de studerende de praktiske og forskningsmæssige færdigheder, der kan føre til god beskæftigelse i erhvervslivet og eller som forsker på universitetet.

Vi glæder os til udfordringerne I det kommende år.

Med venlig hilsen

Poul Bitsch Olsen

Studieleder for Virksomhedsstudier

December 2011